

Proiect MJ: Se înapresc pedepsele pentru infractiuni contra persoanei; reguli noi la perchezitii si liberare conditionata

Ministrul Justitiei, Ana Birchall, a anuntat joi ca Guvernul va da o ordonanta de urgenta pentru modificarea Codului penal si a Codului de procedura penala pentru înaprirea pedepselor în cazurile infractiunilor grave si foarte grave contra persoanei, se schimba conditiile de efectuare a perchezitiilor domiciliare, dar si regulile de liberare conditionata.

***** Propuneri de modificare a Codului penal - regimul liberarii conditionate (art. 99 si 100 din Cp)**

Potrivit notei de fundamentare a proiectului, "având în vedere faptul ca liberarea conditionata este o vocatie si nu un drept al unei persoane condamnate, iar reglementarea conditiilor concrete în care se poate acorda acest beneficiu intra în marja de apreciere a legiuitorului infraconstitutional, dând curs solicitarilor constante din partea unor autoritati publice, dar si din partea societatii civile, s-a operat în cadrul institutiei liberarii conditionate, pe urmatoarele paliere:

- modificarea partii introductive, pentru accentuarea ideii ca îndeplinirea conditiilor pentru acordarea liberarii conditionate (atât în cazul detentiunii pe viata, cât si în cazul pedepsei închisorii) sa fie cumulativa;
- cresterea limitei de vârsta în cazul variantei atenuate a liberarii conditionate de la 60 la 65 de ani, prin corelare cu prevederile art. 57 (Neaplicarea detentiunii pe viata) si art. 58 (Înlocuirea detentiunii pe viata) din Codul penal;
- în cazul condamnarii la pedeapsa detentiunii pe viata, cuantumul pedepsei efectiv executate de catre persoana condamnata înainte ca aceasta sa dobândeasca dreptul de a solicita liberarea conditionata a fost sporit de la 20 la 25 de ani. Solicitarea liberarii conditionate nu determina însa, în mod automat, acordarea acesteia;
- în cazul condamnarii la pedeapsa închisorii, aplicate pentru o infractiune al carei maxim prevazut de lege este închisoarea mai mare de 10 ani, cuantumul pedepsei efectiv executate de catre persoana condamnata înainte ca aceasta sa dobândeasca dreptul de a solicita liberarea conditionata a fost majorat, prin impunerea unor fractiuni mai mari de pedeapsa ce trebuie executate. Nici în acest caz, solicitarea liberarii conditionate nu determina automat acordarea acesteia".

***** Înaprirea regimului sanctionator al infractiunii de lipsire de libertate în mod ilegal si prevederea separata, ca varianta agravata, a faptei comise prin rapire**

În cuprinsul art. 205 din Codul penal (Lipsirea de libertate în mod ilegal) a fost adaugata ca varianta agravata distincta savârsirea faptei prin rapire, situatie în prezent cuprinsa în varianta tip a infractiunii, de la alin. (1).

"Având în vedere faptul ca rapirea presupune din start folosirea violentei fizice sau psihice asupra victimei, inclusiv prin mutarea acesteia în mod fortat, ceea ce presupune în cele mai multe cazuri premeditare, curaj si determinare deosebite din partea infractorului, s-a apreciat ca se justifica o incriminare mai aspra a comiterii infractiunii de lipsire de libertate în mod ilegal în aceasta modalitate", se spune în nota de fundamentare.

Astfel, se propune o sanctionare progresiva:

- pentru varianta standard, care nu presupune folosirea fortei ori a violentei fizice sau psihice asupra victimei pentru a o deplasa în incinta în care va fi sechestrata, se pastreaza vechiul regim sanctionator;

- pentru prima varianta agravata, care presupune rapirea ca modalitate de comitere, dupa cum s-a explicat mai sus, se propune sanctiunea închisorii de la 2 la 8 ani;

- pentru cea de a doua varianta agravata, si anume actualul alin. (3), care presupune comiterea faptei de la alin. (1) sau (2) de catre o persoana înarmata, asupra unui minor, punând în pericol sanatatea sau viata victimei, se propune sanctionarea prin sporirea limitelor de pedeapsa pentru fapta de referinta. În plus, a fost constituita o noua varianta agravata - savârsirea faptei asupra unei persoane aflate în imposibilitatea de a-si exprima vointa ori de a se apara. Pe cale de consecinta, se propune un alineat nou, alin. (6) al art. 205, care sa asimileze lipsirii de libertate si fapta comisa asupra unui copil cu vârsta de pâna la doi ani, în considerarea vulnerabilitatii sale specifice, datorate vârstei fragede.

***** Propuneri de modificare a Codului de procedura penala**

"Întrucât în practica sunt situatii în care este necesara obtinerea foarte rapida a unui mandat de perchezitie - mai ales în cazul unei infractiuni flagrante - care sa permita efectuarea perchezitiei domiciliare, termenul de 24 de ore reglementat de forma de lege lata a art. 158 alin. (5) din Codul de procedura penala poate constitui în respectivele cazuri un impediment. Pe cale de consecinta, se propune modificarea alin. (5) al art. 158 din Codul de procedura penala, acesta urmând a prevedea ca 'cererea procurorului prin care se solicita încuviintarea efectuării perchezitiei domiciliare se solutioneaza de îndata", se arata în nota de fundamentare a proiectului prezentat de MJ.

Restul dispozitiilor alin. (5) se mentin (respectiv faptul ca solutionarea cererii se face fara citarea partilor si faptul ca participarea procurorului la solutionarea cererii prin care se solicita încuviintarea efectuării perchezitiei domiciliare este obligatorie).

De asemenea, în ceea ce priveste intervalul orar în care se poate efectua perchezitia domiciliara pe baza unui mandat de perchezitie, se propune, la art. 159 din Codul de procedura penala, pentru un plus de claritate a reglementarii, modificarea alin. (3) si introducerea unui alineat nou - alin. (3 indice 1).

Astfel, fata de solutia de lege care contine într-un singur alineat atât regula (efectuarea perchezitiei în intervalul orar 6,00 - 20,00), cât si exceptia (efectuarea perchezitiei în cazul infractiunii flagrante sau când perchezitia urmeaza sa se efectueze într-un local deschis publicului la acea ora), în forma propusa prin proiect reglementarea regulii se face prin alin. (3) - "Perchezitia domiciliara nu poate fi începuta înainte de ora 6,00 sau dupa ora 20,00", exceptia urmând a fi cuprinsa în alin. (3 indice 1) - "Perchezitia poate fi efectuata si în intervalul orar 20,00 - 6,00 în cazul infractiunii flagrante sau când perchezitia urmeaza sa se efectueze într-un local deschis publicului la acea ora".

Corelativ interventiilor operate asupra art. 158, se propune o modificare a literei d) a alin. (7) al art. 158 - alineat care reglementeaza continutul încheierii instantei (prin care s-a admis cererea procurorului de efectuare a perchezitiei domiciliare) si, respectiv, al mandatului de perchezitie. Ca urmare a interventiei propuse, atât încheierea instantei, cât si mandatul de perchezitie vor cuprinde (alaturi de alte mentiuni prevazute de lege): perioada pentru care s-a emis mandatul, care nu poate depasi 15 zile; mentionarea faptului ca, în ceea ce priveste intervalul orar de efectuare a perchezitiei, aceasta se face oricând potrivit art. 159 alin. (3) si (3 indice 1) Cpp.

Potrivit notei de fundamentare, analizând propunerile transmise de catre Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casatie si Justitie, a rezultat necesitatea de a interveni si asupra art. 293 din Codul de procedura penala - Constatarea infractiunii flagrante.

Astfel, pentru a clarifica reglementarea aplicabila procedurii de constatare a unei infractiuni flagrante (reglementarea de lege lata fiind interpretata în mod diferit de organele judiciare) se propune completarea art. 293 cu un alineat nou, alin. (21), care, în acord cu prevederile art. 27 alin. (2) din Constitutie, sa prevada expres faptul

ca "în cadrul constatarii infractiunii flagrante se poate patrunde într-o locuinta sau în orice spatiu delimitat în orice mod ce apartine ori este folosit de o persoana fizica sau juridica, pentru prinderea faptuitorului ori pentru a pune capat activitatii infractionale, precum si pentru înlaturarea unei primejdii privind viata, integritatea fizica sau bunurile unei persoane".

Corelativ, se propune o interventie asupra alin. (2) al art. 61 din Codul de procedura penala - si organelor prevazute la art. 61 alin. (1) din Codul de procedura penala li se vor aplica prevederile art. 293 alin. (21) din Codul de procedura penala.